

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Aan de heer

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie

Datum 10-9-2021
Betreft Antwoordbrief noodkreet Wajong

Geachte heer

Op 27 juni heeft u gemaïld aan de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Tweede Kamer (hierna: de Commissie SZW). De Commissie SZW heeft uw e-mail vertrouwelijk doorgestuurd naar mij met het verzoek om een reactie op uw brief. Daarom stuur ik deze brief aan u in kopie aan de Commissie SZW, uiteraard geanonimiseerd.

Als staatssecretaris heb ik uw brief met belangstelling gelezen. Ik dank u voor uw openhartige brief. In deze brief leg ik uit hoe het sociaal minimum tot stand komt en waarom het op dit moment niet aangepast wordt.

U geeft aan in het verleden geprobeerd te hebben een opleiding te volgen die u helaas niet heeft kunnen afronden. Ik wil u graag aanbieden om u in contact te brengen met UWV of de gemeente om ondersteuning te bieden bij het zoeken naar een baan of het nogmaals volgen van een opleiding, mocht u daar voor openstaan.

Na ontvangst van uw brief via de Commissie SZW heeft een medewerker van mijn ministerie contact opgenomen om uw situatie en vraag scherp te krijgen. U gaf in het gesprek aan dat u maandelijks moeite heeft om rond te komen en bang bent niet genoeg te hebben wanneer de steun van uw ouders wegvalt. U gaf tevens aan dat u budgetcoaching gehad heeft van de GGZ en bekend bent met de voorzieningen die uw gemeente aanbiedt. Voor u biedt de Toeslagenwet geen uitkomst. Deze wet vult in bepaalde uitkeringen, waaronder de Wajong, aan met een toeslag om ervoor te zorgen dat iedereen op het sociaal minimum komt. Met uw Wajong-uitkering zit u daar boven en daarom geldt deze toeslag niet voor u. U vraagt zich af of de hoogte van het sociaal minimum in uw ogen rechtvaardiger kan worden gemaakt. U gaf daarbij aan dat de prijzen van voedsel en elektriciteit veel sterker zijn gestegen dan de indexatie van het sociaal minimum.

De hoogte van het sociaal minimum en de indexatie zijn wettelijk vastgelegd. Een herziening vereist een complexe afweging. Gezien de demissionaire status van dit kabinet zal ik eventuele aanpassingen moeten laten aan mijn opvolger. Ik wijs u wel graag op de volgende feitelijke informatie.

De hoogte van de bijstandsuitkering bepaalt de hoogte van het sociaal minimum in Nederland. De Wajong en de bijstand zijn gekoppeld aan de hoogte van het wettelijk minimumloon en worden ook geïndexeerd op basis van het wettelijk minimumloon. Dit wettelijk minimumloon wordt ieder half jaar, op 1 januari en 1 juli opnieuw vastgesteld. De ontwikkeling van cao-lonen bij bedrijven, overheid en de zorg bepaalt de hoogte van deze indexatie. Hoe snel de lonen stijgen in Nederland bepaalt dus uiteindelijk het sociaal minimum in Nederland.

Datum
10-9-2021

Onze referentie
2021-0000145078

Begin van dit jaar heeft de 'Commissie draagkracht' een rapport uitgebracht waarin zij onder andere onderzoeken of dit sociaal minimum wel voldoende is om van rond te komen.¹ Dit hebben zij gedaan door de hoogte van de bijstand en AOW-uitkering te vergelijken met twee budgetten; het basisbehoeftebudget en het niet-veel-maar-toereikend budget². Het basisbehoeftebudget bestaat uit de basisuitgaven zoals eten, kleding en wonen. Het niet-veel-maar-toereikend budget bestaat ook uit minimale kosten voor ontspanning en de deelname aan sociale activiteiten, zoals een sportclub en jaarlijkse korte vakantie. Uit dit rapport blijkt dat het inkomen voor de meeste huishoudtypes voldoende is om aan deze budgetten te voldoen. Tegelijkertijd blijkt dat er knelpunten ontstaan als er kostenposten zijn die hoger liggen dan de kosten waarvan wordt uitgegaan in het basisbehoeftebudget of het niet-veel-maar-toereikend budget. Dit kan bijvoorbeeld komen doordat er geen geschikte sociale huurwoning voor het huishouden beschikbaar is, waardoor huisvestingslasten hoger liggen, of door hoge zorguitgaven. De gemeente kan deze huishoudens helpen. Uit onderzoeken van het budgetinstituut Nibud blijkt dat gemeenten te weinig budget hebben om alle groepen te ondersteunen die ondersteuning nodig hebben.³ Gemeenten moeten hierin keuzes maken en daardoor kan het per gemeente verschillen voor wie het sociaal minimum voldoende is als het huishouden hogere kostenposten heeft.

Zoals aangegeven verhoog ik het sociaal minimum nu niet. Ik hoop dat ik met deze brief duidelijk heb kunnen maken hoe het sociaal minimum in Nederland tot stand komt. Ik wil u nogmaals aanbieden om u in contact te brengen met UWV of de gemeente indien u hier voor openstaat. Als u nog vragen heeft naar aanleiding van mijn brief, dan kunt u contact opnemen met mijn ministerie. De contactgegevens vindt u bovenaan deze brief.

Met vriendelijke groet,
de Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

A.D. Wiersma

¹<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2021/03/22/rapport-commissie-draagkracht/Rapport+Commissie+Draagkracht.pdf>

² Deze budgetten zijn opgesteld door het Sociaal-Cultureel Planbureau (SCP) en worden gebruikt in de SCP-publicatiereeks 'Armoede in kaart'.

³ <https://www.nibud.nl/wp-content/uploads/Nibud-Rapport-analyse-5-jaar-armoedebeleid-80-gemeenten.pdf>